

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Sociolingvistika (Sociolinguistics)	

Dėstytojas / a (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis (-i): prof. dr. Loreta Vaicekauskienė	Filosofijos fakultetas
Kitas / a (-i): dr. Vuk Vukotič, dr. Ramunė Čičirkaitė	

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
pirmoji	pasirenkamasis

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė ir savarankiškas darbas	Pavasario semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): Nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	150 val.	48 val.	102 val.

Dalyko (modulio) tikslas
Bendrosios kompetencijos: <i>Analitiniai gebėjimai:</i> gebėjimas kritiškai vertinti informaciją, formuluoti tyrimo klausimus. <i>Socialiniai ir komunikaciniai gebėjimai:</i> gebėjimas pasiskirstyti funkcijas ir atsakomybę dirbant grupinį darbą, etikos reikalavimų paaiskinimas. <i>Retoriniai gebėjimai:</i> gebėjimas raštu ir žodžiu perteikti informaciją, idėjas, problemas ir sprendimus. Dalykinės kompetencijos: Socialinės kalbotyros išmanymas, kalbos funkcionavimo visuomenėje išmanymas, gebėjimas atskirti ir kritiškai įvertinti ideologizuotą požiūrį į kalbą ir atlikti savarankišką sociolingvistinį tyrimą.

Dalyko (modulio) studijų rezultatai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Sociolingvistikos teorijų, sąvokų, tyrimų metodų išmanymas	Paskaitos, diskusijos, seminarai su užduotimis, savarankiškos nurodytos literatūros studijos (iš viso apie 200 psl.), literatūros aptarimai.	Kaupiamasis balas už dalyvavimą seminaruose ir tarpinę užduotį raštu.
Gebėjimas profesionaliai analizuoti ir interpretuoti socialinius kalbos vartosenos aspektus.	Seminarai, grupinės konsultacijos, savarankiškas darbas. Projektai, rašto darbai pasiūlyta arba savarankiškai pasirinkta tema rengiami semestro metu dirbant grupėmis arba individualiai ir konsultuojantis su dėstytojais.	Tiriamasis grupinis projektas arba individualus rašto darbas ir pristatymas žodžiu.
Mokslinio tyrimo organizavimo ir atlikimo kompetencija: gebėjimas pasirinkti ir kritiškai naudoti teorinę literatūrą, rinkti empirinę medžiagą, pritaikyti adekvatų metodą tyrimo klausimui, tinkamai pateikti atliktų tyrimų ir užduočių rezultatus.		

	Paskaitos	Konsultacijos	Seminariai	Pratybos	Visos kontakt. val	Savar. darbas	Savarankiškai atliekamos užduotys
1. Įvadas. Sociolingvistika – kas tai? Kalba kaip socialinis faktas. Trumpai apie sociolingvistikos atsiradimą ir raidą, tyrimų kryptis, objektus, metodus, teorijas.	2		2		4	8	Per pirmą susitikimą aptariama kurso struktūra, darbo, atsiskaitymo metodai ir vertinimo kriterijai.
2. Kalba keičiasi ir nebūna vienoda. Kodėl? Socialiniai kalbos kitimo veiksniai. Kalba ir tapatybė, kalbos variantiškumas ir kaita. Jaunimo kalba.	2		2		4	8	Žemiau nurodyta lit., vartosenos stebėjimai, stebėjimų portfolio rengimas
3. Kaip stilizuojama tapatybė? Sociolingvistinė socialinės reikšmės ir stiliaus samprata. Nuo visuomenės prie individo kalbos variantiškumo. Tapatybės stilizacijos ir performansai. Indeksiškumas, indeksinio reikšmių lauko teorija. Kalbos etnografija.	2		2		4	8	
4. Kokias permainas skatina globalizacija ir technologijos? Kalbų kontaktai iš globalizacijos sociolingvistikos perspektyvos. Globalioji anglų kalba kaip ištekliai. Kalbos variantiškumas skaitmeninėse terpėse. Nauji požiūriai į mišrią kalbą.	2		2		4	8	
5. Kaip siejasi kalba ir galia? Kalbos norminimas kaip galios praktika. Preskriptyvizmą skatinantys veiksniai. Kalba ir nacionalizmas. Standartinės kalbos ideologija ir kalbos politika. Kalbos mokymas švietimo sistemoje.	4		4		8	16	
6. Ką manome apie savo kalbą? Metakalbinių komentarų tyrimai. Nuostatų eksperimentai, nuostatų reikšmė kalbos kitimui. Destandartizacijos teorija. Žiniasklaidos kalbos raidos tyrimai.	2		2		4	8	
7. Kaip atlikti sociolingvistinį tyrimą? Tyrimo problemos formulavimas, empirijos kaupimo ir analizės metodai. Tyrimų etika.		16		4	20	46	Temos pasirinkimas, darbo eigos aptarimas, literatūros paieška, rašto darbo ir jo pristatymo rengimas. Galima rinktis individualų arba kolektyvinį rašto darbą.
Iš viso	14	16	14	4	48	102	
8. Pasirinkto sociolingvistinio aspekto vienoje ar keliuose kalbų bendruomenėse analizė.						50	Tiriamąjo grupinio projekto parengimas.

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Kaupiamasis balas už dalyvavimą seminaruose ir tarpinę individualią užduotį – stebėjimų portfolio: pritaikyti 3 kurso metu aptartas sąvokas savo pastebėtoms sociolingvistinėms situacijoms ar reiškiniams analizuoti. Apimtis - 2-3 psl. (1000-1500 ž.), įskaitant literatūrą (bent 3 pozicijos)	40 proc.	Semestro II pusė	Vertinama, kaip studentas pasiruošia užduotims, kaip suvokia ir gali pritaikyti sociolingvistikos teorijas ir sąvokas socialiniams kalbos funkcionavimo aspektams interpretuoti (įvairios užduotys per paskaitas ir tarpinę užduotį).
Grupės projektinis darbas ir jo	60	Projektų idėjos /paskaita	Projektinis darbas ir jo pristatymas žodžiu Turinys: teorinis pasirengimas (apsiskaitymas,

pristatymas žodžiu. Galima rinktis tyrimą, mokslo populiarinimo straipsnį, (video)blogą, podkastą. 2-4 studentų grupės tiriamojo projekto apimtis: 8-12 psl. (3000-4500 ž.). Literatūros sąrašas 6–12 pozicijų. Galima rinktis bendrą arba individualų vertinimą kiekvienam grupės projekto autoriui. Kitų žanrų užduočių apimtis suderinama su dėstytojais. Vietoj projektinio darbo galima rinktis ir 45 min. individualią paskaitą kolegoms pasirinkta tema ir su 2-3 p. rašytine santrauka.	proc.	pristatoma žodžiu semestro pabaigoje. Galutinis rašto darbas įkeliamas į vma sesijos pabaigoje.	sąvokų naudojimas), analizės kokybė (gilumas, išsamumas), interpretacijų kokybė (savarankiškumas, kritiškumas). Forma: struktūra, kalba (dalykiškumas, korektūra), bibliografinių nuorodų ir lit. sąrašo tvarkingas pateikimas, estetiškumas. Žodiniame pristatyme: idėjos aiškumas, turinio struktūravimas, tikslų ir metodų pristatymas, sąvokų paaiškinimas ir naudojimas, iliustracijų pateikimas, gebėjimas vesti prie išvadų ir apibendrinti, dokumentavimo reikalavimų laikymasis, korektūra, estetiškumas. Pastaba. Už pavėluotai įteiktą darbą vertinimas mažinamas 1 balu. Už formalių reikalavimų nesilaikymą taip pat 1 balu.
--	-------	--	--

Dėmesio! Visa kurso praktinė informacija ir atnaujinama medžiaga skelbiama kurso apraše vma.

Autorius (-iai)	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra (gali būti koreguojama prieš naują semestrą)				
Eckert, P. 2012. Three waves of variation study: The emergence of meaning in the study of sociolinguistic variation. <i>The Annual Review of Anthropology</i> 41, 87–100.				
Coulmas, Florian. 2013. <i>Sociolinguistics: The study of speakers' choices</i> . Cambridge University Press.				
- Chapter 1: Introduction: Notions of language. 1–15.				
- Chapter 5: Choice and change. 79–97.				
- Chapter 10: Language and identity: individual, social, national. 189–203.				
Meyerhof, Miriam. (2006). <i>Introducing Sociolinguistics</i> . New York The Taylor & Francis e-Library.				
Milroy, J. (2001). Language ideologies and the consequences of standardization. <i>Journal of sociolinguistics</i> , 5(4), 530–555.				
Blommaert, Jan. 2010. <i>The sociolinguistics of Globalization</i> . Cambridge University Press.				
Jaspers, Jürgen, and Sarah Van Hoof. 2019. Style and stylisation. In <i>The Routledge handbook of linguistic ethnography</i> , pp. 109–145. Routledge.				
Style, Stylizations and identity. In Nikolas Coupland and Adam Jaworski <i>The new Sociolinguistics Reader</i> . 2009. Palgrave Macmillan. 259–341.				
Language attitudes, ideologies and stances. In Nikolas Coupland and Adam Jaworski <i>The new Sociolinguistics Reader</i> . 2009. Palgrave Macmillan. 341–425.				
Bourdieu, Pierre. 2011. <i>Language and Symbolic Power</i> . Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press.				
Bigam, D. S. (2012). Emerging adulthood in sociolinguistics. <i>Language and Linguistics Compass</i> , 6 (8), 533–544				
Akkaya, A. (2011). Indexical and Iconic Use of Vernacular Lengthening Practices: A Study of Young Turkish Women's Identity Practices on Facebook. In J. Ryan Sullivant (Ed.) <i>Texas Linguistics Forum</i> , 102–111				
Eckert, Penelope. 2008. Variation and the indexical field, <i>Journal of Sociolinguistics</i> , 12/4, 453–476.				
Šepetys, Nerijus ir Loreta Vaicekauskienė (red.) 2016. <i>Lietuvių kalbos ideologija: norminimo idėjų ir galios istorija</i> . Vilnius: Naujasis Židinys–Aidai.				
Loreta Vaicekauskienė (red.) 2017. <i>Kaip keitėsi geriausios kalbos idėja</i> . Vilnius: Naujasis Židinys–Aidai.				
Papildoma literatūra				
Holmes, Janet. 2008. <i>An Introduction to Sociolinguistics</i> . Pearson, Longman.				
Agha, Asif. 2007. <i>Language and Social Relations</i> . Cambridge University Press.				
Quist, Pia and Bente A. Svendsen (eds.). 2010. <i>Multilingual Urban Scandinavia: New Linguistic Practices</i> . Clevedon: Multilingual Matters.				
Coupland, Nik and Tore Kristiansen. 2011. SLICE: Critical perspectives on language (de)standardization. In Nik Coupland and Tore Kristiansen (eds.) <i>Standard Languages and Language Standards in a Changing Europe</i> . Oslo: Novus Press, 11–35.				
Kristiansen, Tore. 2011. Attitudes, ideology and awareness. In Ruth Wodak, Barbara Johnstone and Paul Kerswill (eds.) <i>The SAGE handbook of sociolinguistics</i> . Sage, 265–279.				
Čekuolytė, Aurelija. 2012. Etnografinio metodo taikymas sociolingvistiniuose (jaunimo kalbos) tyrimuose. <i>Taikomoji kalbotyra</i> 1.				
Eckert, Penelope. 2009. Ethnography and the Study of Variation. In Nikolas Coupland and Adam Jaworski <i>The new Sociolinguistics Reader</i> . Palgrave Macmillan. 136–151.				
Hudson, Richard Anthony. 1996. <i>Sociolinguistics</i> . 2nd edition. Cambridge University Press.				
- Chapter 7: Theoretical summary. 228–245.				